

GRANSKNINGS- KOMMITTÉNS RAPPORT

ÅRSMÖTESHANDLINGAR • MALMÖ 2014

AMNESTY
INTERNATIONAL

TILL: Årsmötet
DATUM: April 2014

GRANSKNINGSKOMMITTÉNS RAPPORT TILL ÅRSMÖTET 2014

Granskningskommitténs (GK) nedanstående undertecknade ledamöter, samt Jeanette Irekvisst som har slutat i förtid på grund av utlandsflytt, valdes av årsmötet i maj 2013. Anna Dahlbäck har fungerat som sammankallande sedan dess.

GK har sedan årsmötet 2013 och till dags dato haft åtta möten och däremellan mycket kontakt via email. Därutöver har några ledamöter av GK haft möten vid flera olika tillfällen med representanter för sektionstyrelse, Fondstyrelse, sekretariat och revisorer. Slutligen har sektionens och Fondens styrelsemöten besökts av GK-ledamöter vid vissa tillfällen.

GK har under året granskat sektionstyrelsens och Fondstyrelsens protokoll och beslutsunderlag, delvis i jämförelse med stadgar och andra styrdokument. Vi har även granskat uppföljningen av årsmötesbeslut och GK:s tidigare rapporter med rekommendationer. Därutöver har GK följt upp och granskat den ekonomiska utvecklingen och budgetarbetet.

Under ovan nämnda granskning har GK haft löpande kontakt med respektive styrelse. Eftersom GK har haft sådan löpande kontakt har flertalet av de frågor som GK har uppmärksammat retts ut och åtgärdats efter hand. Under året har GK fått en mer framträdande presentation på medlemssidorna. GK har även presenterat sig själv till medlemmarna via utskicket Insats. En medlem har också under årets lopp kontaktat GK med förslag på granskning av vissa frågor.

Sektionsstyrelsen och Fondstyrelsen har sett utkast till denna rapport och fått möjlighet att kommentera den. GK avlade även en halvårsrapport till verksamhetsmötet hösten 2013.

1. SVENSKA SEKTIONEN

Som nämnts ovan har flertalet av de frågor som GK har uppmärksammat sektionstyrelsen på retts ut och åtgärdats under hand. Därutöver har GK påbörjat granskning av vissa frågor, men sedan avfört dessa från vidare granskning då vi inte har funnit något att anmärka på.

De frågor där GK har påbörjat granskning men inte funnit något att anmärka på är bland annat rekryteringen av ny generalsekreterare, transparens och hantering av känslig information avseende valberedningen, uppföljningen av Påverkanstorg som beredningsform på årsmötet, de nya medlemssidorna och medlemsforum på webben, granskningen och transparensen av AIK:s arbete, transparens avseende viss ekonomisk information samt översynen av sektionens stadgar.

Ytterligare vissa frågor är alltså under handläggning hos styrelsen, och kommande GK bör därför fortsätta att granska dessa. Exempel på sådana är riskanalysen och reservpolicyn, registrering av personinformation och den fortsatta översynen av GK:s direktiv.

1.1 Verksamhetsplanen 2014-2015

Styrelsen har antagit en verksamhetsplan för 2014-2015. GK lämnade i sina rapporter 2013 vissa synpunkter på och kritik av utformningen av den tidigare verksamhetsplanen.

GK välkomnar att de synpunkter som tidigare framfördes har beaktats vid framtagandet av den nya planen. De mål som har beslutats av styrelsen och presenterats för medlemmarna är, i den nya planen, mindre detaljerade jämfört med den tidigare planen och på så vis mer lättöverskådliga. Man har också gjort en prioritering mellan målen, vilket tidigare saknades. Målet om Guantánamofångarna som tidigare formulerades på ett sätt som inte motsvarade årsmötesbeslutet har justerats. Det är dock GK:s intryck att målen inte har minskat i antal, men vi utgår från att det betyder att man har kommit fram till att organisationen klarar av att arbeta mot samtliga uppsatta mål.

Vidare ställer sig GK positiv till styrelsens beslut att låta sekretariatet ta fram en pedagogisk presentation av verksamhetsplanen. Det hade dock varit önskvärt om denna mer kommunicerbara version av verksamhetsplanen hade presenterats för medlemmarna tidigare än vad som skedde.

1.2 Ekonomin

Sektionens ekonomi är liksom tidigare god och välskött. Budgeten är i balans och man har en bra överblick över både intäkter och utgifter. GK har under året haft en bra dialog med styrelsen med anledning av de synpunkter som fördes fram i rapporterna till årsmötet och verksamhetsmötet.

1.3 Tillgänglighet till information

En fråga som GK har följt under lång tid är utformningen av styrelseprotokollen. GK gjorde vissa påpekanden i sin rapport till årsmötet 2013 och har därefter haft viss kontakt med styrelsen angående bland annat redovisningen av per capsulam-beslut. GK kan nu konstatera att protokollen har förbättrats markant, de är betydligt mer lättlästa och hänvisningar med länkar finns till beslutsunderlag och tidigare beslut m.m.

Medlemssidorna för svenska Amnesty, vilka GK också nämnde i sin rapport till förra årsmötet, har under senare delen av 2013 genomgått en stor förändring och därmed förbättrats avsevärt.

Sammantaget är det GK:s uppfattning att medlemsintern information nu är lättillgänglig och begriplig.

1.4 Översyn av styrdokument

En fråga som GK har följt under året är styrelsens översyn av organisationens styrdokument. I och med den ovan nämnda förändringen av medlemssidorna har samtliga icke sekretariatsinterna styrdokument publicerats på ett pedagogiskt sätt på medlemssidorna. När det gäller de sekretariatsinterna styrdokumenterna har styrelsen meddelat att man har en rimligt god överblick över dessa.

Sammantaget är det GK:s uppfattning att överblicken av organisationens styrdokument nu är god.

1.5 Uppföljning av årsmötesbeslut

Motion om integritet och webben

Enligt årsmötesbeslut 2012:53 ska styrelsen "utreda möjligheten att bilda en till styrelsen rådgivande IT-grupp med aktivister med en professionell bakgrund inom IT-strategiska frågor." I sina rapporter till årsmötet respektive verksamhetsmötet 2013 noterade GK att årsmötesbeslutet inte hade följts upp av styrelsen. Styrelsen har därefter i underlag till sitt februarimöte 2014 sammanställt en genomgång av turerna efter motionen, och sedan, på februarimötet, beslutat att inte "tillsätta den rådgivande IT-grupp som beskrivs" i årsmötesbeslutet.

GK är av uppfattningen att styrelsen alltså inte har gjort det som beslutet anger, nämligen att utreda

möjligheten att bilda en IT-grupp. Beslutet kvarstår således att följas upp av styrelsen eller rivas upp av ett årsmöte. Eftersom styrelsen inte ser behov av en sådan grupp förefaller det nu vara mest lämpligt att man ber årsmötet att riva upp beslutet. GK anser att frågan är av principiell vikt eftersom det inte är styrelsen som beslutar huruvida ett årsmötesbeslut ska verkställas eller inte. GK har lagt en motion till årsmötet om att riva upp beslutet.

Motion om formerna för hur förslag till valberedning tas fram

På årsmötet 2013 beslutades det att ge styrelsen i uppdrag att utreda frågan om hur kandidater till valberedningen ska tas fram och att återkomma med förslag till nästa årsmöte som säkerställer kvaliteten i processen. Styrelsen har påbörjat ett arbete med att stärka valberedningens valberedning. Styrelsen har som ett led i detta arbete bland annat förtydligat och uppdaterat riktlinjerna för valberedningens valberedning och skapat ett budgetutrymme för att ge dem möjlighet till möten och resor. Styrelsen avser däremot inte att lägga fram något förslag till 2014 års årsmöte.

GK noterar att årsmötesbeslutet därför kvarstår men finner det rimligt att styrelsen avvaktar resultatet av redan vidtagna åtgärder innan slutlig ställning tas till behovet av förslag för att ytterligare säkerställa kvaliteten i processen. GK utgår ifrån att styrelsen kommer att lägga fram förslag till årsmötet 2015, vilket innebär antingen en förändring av processen för valberedningens valberedning eller en begäran att beslutet ska rivas upp då det numera är överflödigt.

1.6 Uppföljning av GK:s rapporter från 2013

GK har under 2013 författat två rapporter, en till årsmötet avseende verksamhetsåret 2012 och en till verksamhetsmötet avseende det första halvåret 2013. Det är GK:s uppfattning att styrelsen har tagit till sig av de synpunkter och rekommendationer som GK har lämnat i dessa rapporter, med undantag för vad som redovisas ovan om uppföljning av årsmötesbeslut 2012:53. GK har således inget att anmärka på i detta avseende.

2. AMNESTYFONDEN

Enligt sina direktiv ska GK granska att Fondens verksamhet bedrivs i ändamålsenliga former och med ändamålsenliga rutiner. Denna kontroll av verksamheten sker bland annat genom granskning av styrelseprotokoll och genom annan insamling av information som möjliggör en bedömning av verksamhetens genomförande och effektivitet. Det betyder också att en kontroll ska ske av verksamhetens innehåll och av att verksamhetsformerna är relevanta i förhållande till målen.

För att denna kontroll ska bli effektiv är det viktigt att Fondens beslutsprocesser är transparenta och att GK har tillgång till allt relevant material. I sin halvårsrapport till styrelsen framförde GK en del kritiska synpunkter i detta avseende. GK har därefter fört en diskussion med styrelsen angående möjligheterna till insyn i Fondens verksamhet.

En överenskommelse har nu träffats om att GK, vid sidan av de kortfattade protokollen, ska få tillgång också till de informella anteckningar som förs vid styrelsemötena och till relevant underlag till de punkter på dagordningen som inte rör enskilda biståndsärenden, samt av kallelser och dagordningsförslag gällande styrelsemötena.

När det gäller underlaget för enskilda biståndsärenden som är alltför omfattande för att kunna granskas i sin helhet av GK, har en överenskommelse träffats om att GK genom stickprov ska få ta del av materialet i de ärenden som GK väljer ut.

GK har fått del av protokoll och informella anteckningar m.m. för hela 2013 och har dessutom granskat underlaget för beslut i ett par stickprovsvis valda biståndsärenden. Granskningen av detta material har inte givit upphov till några kritiska anmärkningar. GK har dessutom, som framgår ovan, varit representerat vid två styrelsemöten och vid ett gemensamt möte med Fondstyrelsen och sektionsstyrelsen samt har vid två tillfällen haft överläggningar med revisorerna bland annat rörande Fonden.

2.1 Ekonomin

Fondens ekonomi är god och välskött.

GK har bildat sig en uppfattning om Fondens utbetalningsrutiner i syfte att motverka risken för korruption och andra oegentligheter hos mottagarna av bidrag. GK har inte kunnat finna annat än att Fonden i rimlig omfattning vidtar åtgärder för att motverka eller förhindra sådana risker.

2.2 Uppföljning av GK:s rapporter från 2013 (prioriteringsfrågor)

I halvårsrapporten 2013 noterade GK att Amnestys Relief Programme under senare år har ökat avsevärt i omfattning och att denna utveckling kan förväntas bli än mer påtaglig genom den nya decentraliserade organisationen av det internationella sekretariatet (IS). Av detta drog GK slutsatsen att det i framtiden kan uppstå svårigheter att tillgodose alla ansökningar. Mot den bakgrunden fann GK att det var angeläget att Fondens styrelse fastställer transparenta och klara riktlinjer för hur prioriteringen ska ske i de fall då alla ansökningar inte kan tillgodoses i den utsträckning Fonden skulle önska.

GK kan nu med tillfredsställelse konstatera att Fonden har påbörjat en diskussion om framtidsfrågor och bland annat hållit en workshop i september 2013 över temat "Var är Fonden om 5 år", vilken också berörde prioriteringsfrågorna.

2.3 Sekretessfrågor

Många uppgifter om bidrag och bidragstagare är av känslig natur på grund av risken för repressalier mot försvarare av mänskliga rättigheter i vissa länder. GK har med Fondsekreteraren diskuterat frågan om risken för att sådana uppgifter kommer ut på grund av dataintrång. Risk för dataintrång föreligger särskilt när det gäller den interna kommunikationen, till exempel mellan sekretariatet och IS, och i samband med betalningsöverföringar.

GK har kommit till slutsatsen att sekretariatet använder adekvata åtgärder för att bevara sekretessen i känsliga fall. I vissa avseenden är situationen dock enligt GK:s mening inte helt tillfredsställande. Det gäller i fråga om den interna kommunikationen mellan sekretariatet och IS. När det gäller betalningsöverföringar hänger problemen samman med de åtgärder som banker och andra betalningsförmedlare ålagts i syfte att motverka penningtvätt. Såväl sekretariatet som IS har emellertid ögonen på problemet med den interna kommunikationen. När det gäller problemen med betalningsöverföringarna noterar GK med tillfredsställelse att sekretariatet samverkar med en advokatbyrå för att finna en lösning.

I sammanhanget kan nämnas att GK har noterat svårigheterna med att finna ett datasystem som fullt ut möter Fondens behov.

2.4 Transparens vad gäller Fondens styrning

Som nämns ovan har GK fört en diskussion med Fonden angående insyn i Fondens verksamhet. Som också nämns ovan är underlag och beslut i enskilda biståndsärenden av mycket känslig karaktär, och det är därför självklart att det råder sträng sekretess vad gäller sådant material. När det däremot gäller material som rör Fondens organisation, styrning, ekonomi m.m. borde det enligt GK vara tvärtom, det vill säga det finns ingen anledning att inte vara helt transparent gentemot svenska Amnestys medlemmar.

Medlemssidorna för svenska Amnesty har under året, som nämns ovan, förändrats avsevärt. Enligt GK:s uppfattning gäller det dock inte presentationen av Fonden på medlemssidorna. På medlemssidorna finns en kortfattad presentation av Fonden och en länk till "Amnestyfondens mötesanteckningar". Går man dit hittar man dock endast anteckningar från vissa möten från 2011 och fram till april 2013. Dessa anteckningar innehåller inte någon substantiell information om Fondens verksamhet och styrning. Styrdokument som stadgar och arbetsordning går inte att finna på de nya medlemssidorna; dessutom ligger Fondens genuspolicy och biståndsriktlinjer kvar på de gamla medlemssidorna.

GK rekommenderar Fonden, med anledning av det ovan nämnda, att ägna mer tid åt frågor som rör medlemmarnas insyn i verksamhet och styrning (dock ej vad gäller enskilda biståndsärenden) och via medlemssidorna tillgängliggöra all dokumentation som inte omfattas av den sekretess som råder för de enskilda ansökningarna.

Granskningskommittén, mars 2014

Anna Dahlbäck

Bengt G. Nilsson

Isabel Schoultz